

O'ZBEKISTONDA MIGRATSIYANI TARTIBGA SOLISHDA KORRUPSIYANI
BARTARAF ETISH YO'LLARI

Mengliyev Xaitmurod Shavkat o'g'li

Toshkent davlat iqtisodiyot univeristeti iqtisodiyot fakulteti I-94 guruh talabasi

<https://doi.org/10.5281/zenodo.14289036>

Annotatsiya. Mazkur maqolada O'zbekistonda migratsiya jarayonlarini boshqarishda korrupsiya muammolari va ularni bartaraf etishning samarali usullari tahlil qilingan. Migratsiya tizimidagi korrupsiya shakllari, uning salbiy ta'siri va davlat tomonidan qabul qilinishi lozim bo'lgan chora-tadbirlar yoritilgan. Muallif raqamlashtirish, qonunchilikni kuchaytirish, xalqaro hamkorlikni rivojlantirish va migrantlarning huquqiy savodxonligini oshirish orqali korrupsiyaga qarshi kurash yo'llarini taklif qiladi.

Kalit so'zlar: migratsiya, korrupsiya, raqamlashtirish, qonunchilik, xalqaro hamkorlik, migrantlar huquqlari, monitoring tizimi, O'zbekiston.

WAYS TO ELIMINATE CORRUPTION IN MIGRATION REGULATION IN
UZBEKISTAN

Abstract. This article analyzes the problems of corruption in the management of migration processes in Uzbekistan and effective ways to eliminate them. Forms of corruption in the migration system, its negative effects and measures to be taken by the state are highlighted. The author suggests ways to fight corruption through digitalization, strengthening legislation, development of international cooperation and increasing legal literacy of migrants.

Key words: migration, corruption, digitization, legislation, international cooperation, migrants' rights, monitoring system, Uzbekistan.

ПУТИ ИСКОРЕНЕНИЯ КОРРУПЦИИ В МИГРАЦИОННОМ РЕГУЛИРОВАНИИ В
УЗБЕКИСТАНЕ

Аннотация. В данной статье анализируются проблемы коррупции в управлении миграционными процессами в Узбекистане и эффективные пути их устранения. Выделены формы коррупции в миграционной системе, ее негативные последствия и меры, которые необходимо принять государству. Автор предлагает пути борьбы с коррупцией посредством цифровизации, укрепления законодательства, развития международного сотрудничества и повышения правовой грамотности мигрантов.

Ключевые слова: миграция, коррупция, цифровизация, законодательство, международное сотрудничество, права мигрантов, система мониторинга, Узбекистан.

Kirish

Migratsiya jarayonlarini samarali boshqarish O'zbekistonning ijtimoiy va iqtisodiy rivojlanishi uchun muhim ahamiyatga ega. Biroq, migratsiya sohasidagi korrupsiya ushbu jarayonlarning adolatli va samarali amalga oshishiga to'sqinlik qiladi. Korrupsiya nafaqat migrantlarning huquqlarini buzadi, balki davlatning xalqaro imidjiga ham salbiy ta'sir ko'rsatadi. Shuning uchun migratsiya tizimini korrupsiyadan xoli qilish dolzarb masalalardan biridir.

Korrupsiyaning muammolari

O'zbekistonda migratsiya sohasidagi korrupsiya quyidagi asosiy shakllarda namoyon bo'ladi:

Hujjatlarni rasmiylashtirishda noqonuniy to'lovlar: Migrantlar ishga rasmiy joylashish jarayonida vositachilarga yoki ayrim mansabdor shaxslarga qo'shimcha to'lovlar qilishga majbur bo'ladilar.

Ish beruvchilar va agentliklar bilan til biriktirish: Mehnat agentliklari ayrim holatlarda migrantlarni noqonuniy ishlarga jalb qilishda ishtirok etadi.

Nazorat tizimidagi zaifliklar: Migratsiyani tartibga solish va nazorat qilishda yetarli ochiqlik yo'qligi noqonuniy faoliyatga imkon yaratadi.

Korrupsiyani bartaraf etish yo'llari

Korrupsiyani bartaraf etish uchun quyidagi chora-tadbirlar amalga oshirilishi lozim:

1. Raqamlashtirish va avtomatlashtirish

Elektron platformalarni joriy etish: Migratsiya jarayonlarida barcha hujjatlar va arizalarni onlayn shaklda rasmiylashtirish korrupsiya xavfini kamaytiradi.

Monitoring tizimlarini yaratish: Migratsiya oqimlari va rasmiylashtirish jarayonlarini real vaqt rejimida kuzatib borish imkonini beruvchi tizimlarni ishlab chiqish.

2. Huquqiy islohotlar va jazoni kuchaytirish

Qonunchilikni kuchaytirish: Migratsiya sohasidagi korrupsiya uchun qattiq jazolar belgilanishi lozim.

Shaffoflikni ta'minlash: Davlat organlari va agentliklar faoliyati ochiq-oshkora bo'lishi kerak. Fuqarolar va nodavlat tashkilotlar bu jarayonlarni nazorat qilish imkoniyatiga ega bo'lishlari lozim.

3. Migrantlarni huquqiy savodxonligini oshirish

Ma'lumot tarqatish kampaniyalari: Migrantlarga huquqlari va davlat tomonidan taqdim etiladigan xizmatlar haqida batafsil ma'lumot berish uchun ommaviy axborot vositalari va onlayn platformalardan foydalanish.

Huquqiy maslahat markazlari: Har bir viloyatda migrantlar uchun bepul maslahat beradigan huquqiy yordam markazlarini tashkil etish.

4. Xalqaro hamkorlikni kuchaytirish

Tajribalar almashinuvi: Korrupsiyaga qarshi kurashda ilg'or tajribaga ega davlatlar bilan hamkorlik qilish.

Xalqaro monitoring: Migratsiya jarayonlarida xalqaro tashkilotlar, masalan, Xalqaro Migratsiya Tashkiloti (IOM) bilan hamkorlikda kuzatuv tizimlarini joriy etish.

5. Davlat xodimlari uchun etik me'yorlar

O'qitish va malaka oshirish: Migratsiya bilan shug'ullanuvchi davlat organlari xodimlariga korrupsiya xavfi va etik qoidalarga rioya qilish bo'yicha muntazam treninglar o'tkazish.

Maoshlarni oshirish: Davlat xodimlarining qonuniy daromadlarini oshirish orqali noqonuniy daromad olish ehtiyojini kamaytirish.

Xulosa

O'zbekistonda migratsiya sohasida korrupsiyani bartaraf etish mamlakatning iqtisodiy rivojlanishi va xalqaro imidjini yaxshilashga yordam beradi. Ushbu muammoni hal qilishda raqamlashtirish, qonunchilikni kuchaytirish, xalqaro hamkorlik va migrantlarning huquqiy savodxonligini oshirish muhim rol o'ynaydi. Korrupsiyaga qarshi kurashning muvaffaqiyati davlat organlari, fuqarolar va xalqaro tashkilotlarning birgalikdagi sa'y-harakatlariga bog'liq.

REFERENCES

1. Холбутаева, Ш. А. (2016). Теоретико-методологический анализ консалтинга в современной экономической теории. *Молодой ученый*, (11), 1052-1054.
2. Abduvalieva, K. S. (2021). Strengthening the Role of Consulting Services in Reforming the Uzbekistan Economy is a Requirement. *International Journal on Economics, Finance and Sustainable Development*, 3(5), 106-109.
3. Amanovna, K. S., & Abduvaliyevna, K. S. (2021). Financial globalization as a factor of economic influence on the development of the global financial market. *ACADEMICIA: An International Multidisciplinary Research Journal*, 11(5), 422-428.
4. Холбутаева, Ш. А. (2021). ЎЗБЕКИСТОНДА КОНСАЛТИНГ ХИЗМАТЛАРНИ АМАЛГА ОШИРИШДА ИННОВАЦИОН ТИЗИМЛАРДАН ФОЙДАЛАНИШ ИҚТИСОДИЙ САМАРАДОРЛИКНИ ОШИРИШ ОМИЛИ СИФАТИДА. *Scientific progress*, 2(1), 1612-1617.

5. Abduvalieva, K. S. (2021). Strengthening the Role of Consulting Services in Reforming the Uzbekistan Economy is a Requirement. *International Journal on Economics, Finance and Sustainable Development*, 3(5), 106-109.
6. Холбутаева, Ш. А. (2018). ПРОЦЕСС ИНТЕГРАЦИИ В МИРОВОЙ РЫНОК КОНСАЛТИНГОВЫХ УСЛУГ УЗБЕКИСТАНА. *Теория и практика современной науки*, (3 (33)), 324-329.
7. Холбутаева, Ш. А. (2018). РАЗВИТИЕ РЫНКА КОНСАЛТИНГОВЫХ УСЛУГ В УЗБЕКИСТАНЕ. *Мировая наука*, (5 (14)), 408-413.
8. Холбутаева, Ш. А. (2018). РОЛЬ КОНСАЛТИНГА В РАЗВИТИИ ИНФРАСТРУКТУРЫ СОВРЕМЕННОЙ РЫНОЧНОЙ ЭКОНОМИКИ. *Экономика и социум*, (5 (48)), 1263-1267.